N.o 3010 1857.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.

Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

WOENSDAG 25 MAART.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

Uithoofde der feestdag van Maria Boodschap zal DE TIJD morgen avond niet verschijnen.

AMSTERDAM, 24 Maart.

De heer Eugène Sue schreef onlangs uit den Haag eenige brieven aan den *National*, te Brussel, welke deze demokratisch-socialistische krant zich haastte ter openbare kennis te brengen.

In die brieven werd erkend, dat in de laatste jaren de behoefte aan stellige godsdienst zich bij zeer velen had doen gevoelen en dat diensvolgens het godsdienstig leven op verbazende wijze zich alom ontwikkeld had en geldend maakte. De heer Sue duidde dit veelbeteekenend maatschappelijk verschijnsel aan onder den naam van „*réaction cléricale*," en met dat verschijnsel aldus te qualificeeren, achtte hij het veroordeeld. Volgens hem namelijk weerstreeft alle godsdienst den voortgang van het ontwikkelings-proces der volkeren en houdt zij dien tegen en dringt zij dien terug. Waarom dan ook ijveriger dan ooit de godsdienstige reaktie bestreden moet worden door allen, die, op de grondslagen der demokratiesch-socialistische leerstellingen, meê willen werken aan den opbouw van de maatschappij der toekomst.

Intusschen bepaalde de heer Sue zich niet tot een in algemeene bewoordingen geformuleerd beroep op zijne geestverwanten: om kennelijker zijne bedoeling te preciseeren en duidelijk aan te geven wat hij van hen verlangde, zette hij, ten hunnen behoeve in eene reeks van vragen en antwoorden, uiteen, wat voorshands in 't werk gesteld behoorde te worden, opdat de kracht der godsdienstige reaktie gefnuikt en de maatschappij al meer en meer van het Christendom vervreemd mogt worden. Ter vernietiging van den invloed van de waarheden des Christendoms, riedt hij aan de vestiging van eene „rationalistische associatie ter verspreiding van het Unitarismus, van die protestantsche sekte, die de godheid van Christus en de openbaring der H. Schrift loochent, op het voetspoor van Feuerbach en Strauss, van Channing en Newman, van Scholten en Zaalberg, van Colani en Scherer." Ter bestrijding der godsdienstige reaktie achtte hij niets nuttiger en noodzakelijker dan het ontluikend geslacht te onttrekken aan den invloed en het onderwijs der godsdienst. „Langs welken weg tot dit rezultaat te geraken?" vraagt de heer Sue. En zijn antwoordt luidt: „Door van al de hulpmiddelen gebruik te maken, welke de pers, het spreekgestoelte, de propaganda door het gesproken of gedrukte woord, de wettelijke beroering des lands aanbieden, opdat de publieke opinie van deze onbetwistbare waarheid doordrongen worde: dat de *zedelijke* vorming der kinderen met hunne *godsdienstige* vorming niet het allerminst kan en mag te maken hebben."

Het ministerie van der Brugghen verlangende, dat de opleiding der jeugd tot alle christelijke en maatschappelijke deugden niet zamenhange en in geen verband sta met hare godsdienstige vorming, zal dus wel op de goedkeuring en de erkentelijkheid van den heer Sue rekening kunnen maken.

Van het werk des heeren W. J. F. Nuyens, getiteld: *Het Katholicismus in betrekking met de beschaving van Europa*, ziet thans bij onzen uitgever het eerste deel het licht. De heer Nuyens heeft zich een grootsche taak voorgesteld met het schrijven van dat werk. Het gold aan te toonen hoe de europeesche beschaving, in oorsprong en ontwikkeling, een kind is van het Katholicismus. Derhalve juist het omgekeerde van hetgeen in onze eeuw door onkatholieke schrijvers van allerlei kleur wordt betoogd, die in het Katholicismus slechts een hinderpaal op den weg der beschaving zien, welke met inspanning van alle krachten moet worden uit den weg geruimd. De heer Nuyens heeft op geschiedkundige gronden feitelijk aangetoond, hoe het Katholicismus door alle eeuwen een onverzettelijken strijd heeft gevoerd tegen de barbaarschheid, om het even of deze zich in haar afzigtelijke naaktheid vertoonde, of haar wanstaltigheid onder den doorzigtigen mantel van eene valsche beschaving zocht te verschuilen. Men leze de fiksche schildering der grootsche worsteling van de Kerk tegen de diepe verdorvenheid van het heidensch Rome, dat door zijn inwendig bederf meer nog dan door den inval der Barbaren ten onderging; men leze hoe na dien ondergang den reuzenstrijd werd voortgezet tegen den dubbelen vijand, de ruwheid der germaansche volksstammen en de aanlokselen van de verfijnde zedeloosheid, welke, zoo als Montalembert zegt, de zonen der martelaren dreigde onder het juk te brengen. Als in dien afgrond van het verderf niet de lichtstraal der christelijke beschaving de onreine nevelen had doen opstijgen en verdampen, wat zou er van Europa geworden zijn, en welke beteekenis zou het woord beschaving hebben gekregen? Had de Kerk niet de banden van den echt geheiligd, het gezin gegrondvest, de ketenen der slavernij verbroken, de liefdadigheid als pligt verkondigd, de gemoederen een hooger en edeler levensdoel voor oogen gehouden dan het bevredigen der bedorven menschelijke driften, had zij niet den heerlijken zegepraal behaald van den onsterfelijken geest op het vergankelijk stof, de wereld zou van den eenen vorm der barbaarschheid tot een anderen zijn overgegaan, en nooit eene andere beschaving hebben gekend, dan een blinkend bederf met dien naam getooid, zoo als de oude wereld dat gekend had.

De heer Nuyens heeft dit helder aangetoond, door de maatschappij te schilderen zoo als zij was, en zóo als zij geworden is door den bezielenden adem van het Katholicismus. Hij roept de geschiedenis op als getuige. En wie tegenwoordig het oog bewonderend slaat op die scharen landverhuizers, welke met een houweel en spade, hun geheelen rijkdom, den oceaan oversteken, en aan de overzijden de *Ur*-wouden der nieuwe wereld in vruchtbare landdouwen herscheppen, en wie op dat gezigt uitroept: „de beschaving der toekomst is dáár," hem wijst de heer Nuyens op het verleden en toont hem, hoe de zoo herhaaldelijk gesmaadde en met minachting beschouwde monniken van voor dezen voor Europa zijn geweest, wat de landverhuizers voor Amerika zijn, en hoe de vrijwillige armoede en reine vroomheid der eersten de gelddorst en de zelfzucht der laatsten beschamen.

De strijd tusschen de Kerk en de duitsche Keizers, die de Kerk tot een vassaal, den Stoel van Petrus tot een leen poogden te vernederen, welke bijna onafgebroken gedurende den geheelen duur der middeleeuwen werd voorgezet — de strijd van de beschaving tegen de despotieke heerschappij van het ruw geweld; de kruistogten door de Kerk gepredikt en aangemoedigd — de strijd van de godsdienst van Christus tegen de aanhangers van een valschen profeet, wordt mede breedvoerig in het werk van den heer Nuyens besproken. De schrijver heeft vooral het streven van Gregorius VII, het karakter van dien grooten Paus, zijn regt, zijn mannelijke onversaagdheid en standvastigheid in het helderst licht gesteld, en door een klare uiteenzetting van de toestanden zijner eeuw den lezer een aanschouwelijk tafereel geschetst. Wij schrijven uit dit gedeelte van het werk een paar bladzijden af, om diegenen onzer lezers, welke het nog niet kennen, een proeve van de behandeling te geven:

„In geene zaak toch handelde de groote Paus meer overeenkomstig met de denkbeelden en de waarachtige behoeften van zijnen tijd, dan in dat doorzetten van het verpligte ongehuwde leven der geestelijken. Het is hier de plaats niet om te bewijzen dat het celibaat der geestelijken, van de eerste eeuwen des Christendoms af, eene zaak geweest is, die, zoo al niet volstrekt bevolen, dan toch als hoogst prijzenswaardig beschouwd werd. In de eeuw van Gregorius was het echter eene volstrekte behoefte geworden. Er bestond reeds al te zeer eene strekking om de Kerk tot eene slavin van den Staat te maken; de bisdommen en abdijen werden maar al te dikwijls als tijdelijke leenen beschouwd, en de rijke prebenden lokten, helaas! een te groot aantal gewetenlooze lieden uit om zich door ongeoorloofde manieren in het bezit derzelve te stellen! Kwam hierbij nog dat die priesters kinderen verwekten, welke (hoe zeer dan ook ten onregte) aanspraak op de waardigheden en prebenden hunner ouders konden maken, dan was het maar al te zeer te vreezen, dat, even als in de laatste tijden der Karolingers, de eerst voor hun leven aangestelde hertogen en graven zich weldra in het erfelijk bezit niet alleen van hunne bedieningen, maar ook zelfs van den grond wisten te stellen, ook de kerkelijke waardigheden en eigendommen eerlang erfelijke leenen zouden worden. Het schijnt als of de massa des volks hiervan begrip had. Ten minste het is opmerkenswaardig, dat de landbouwers en ambachtslieden met hart en ziel de zaak des pausen voorstonden. Het gehuwde leven der geestelijken was hun reeds lang een voorwerp van ergernis en afschuw geweest. Zij behandelden de gezellinnen der priesters steeds als bijzitten en hunne kinderen als bastaarden. Toen de diaken Ariald in de hoofdkerk van Milaan heftig tegen de misbruiken der simonie en het ordelooze leven der geestelijken ijverde, nam de hoogere geestelijkheid die gehuwde priesters in hare bescherming; het volk echter dreef hen met schimp en hoon uit de bedehuizen. En even als in Milaan, geschiedde dit ook op verscheidene andere plaatsen.

„Gregorius nu was de man, door de Voorzienigheid uitverkoren om te voorzien in eene behoefte, zoo levendig gevoeld door het volk, en in waarheid zoo onontbeerlijk voor den bloei der Kerk. Twintig jaren vóór dat hij zelf den pauselijken zetel beklom, was hij onder vijf achtereenvolgende opperpriesters de ziel van de vergadering der kardinalen en de getrouwe raadsman van den Stoel van Rome. Op zijn aanraden vooral was het dat Paus Nicolaas II in het jaar 1059 bepaalde, dat de keuze van een bisschop van Rome voortaan geschieden zou door het collegie van kardinalen, en door dit gewigtig besluit ontnam men den keizers het regt, hetwelk zij zich sinds eene reeks van jaren aangematigd hadden, om eenen paus naar hun believen aan te stellen. Eindelijk besteeg hij zelf, na den dood van Alexander II, den Stoel van Petrus. Zeer spoedig na zijne verheffing hield hij in het jaar 1074 een concilie te Rome. Daarin werd besloten, dat allen, die zich door simonie eenige kerkelijke waardigheid hadden verschaft, daarvan terstond afstand moesten doen en zich aan kerkelijke boete onderwerpen; dat zij, die bijzitten hielden, het altaar niet meer mogten bedienen en afstand moesten doen van alle hunne geestelijke waardigheden. Eindelijk werd den vorsten verboden om eenige investituur voor geestelijke bedieningen te geven, en werd de uitdeeling van kerkelijke ambten, alleen aan den paus, als het algemeen opperhoofd der Kerk voorbehouden.

„Verbazend was de werking dezer besluiten op de gansche Christenheid. Aan de eene zijde ontvingen zij, die zich reeds lang tegen de verwereldlijking der Kerk verzet haddon, nieuwe kracht door het woord van den opvolger van Petrus. De tegenstand, dien de simonisten en de gehuwde geestelijken moesten ondervinden, nam overal toe. Op sommige plaatsen was het bereids zoo verre gekomen, dat men liever stierf zonder de sakramenten te ontvangen, dan dat men ze zich zou laten toedienen door priesters, die van simonie verdacht werden; men wilde geene kerken binnentreden, welke gewijd waren door bisschoppen, omtrent de rigtigheid van wier wijding een kwaad vermoeden bestond. Vooral werden de geestelijken, die er vrouwen op nahielden, bespot, uitgejouwd en verguisd. Van den anderen kant verhief zich eene magtige partij bisschoppen, abten en priesters, die zich omtrent de geldigheid hunner verkiezing bezwaard gevoelden, of welke zich niet van hunne gezellinnen wilden laten scheiden. Een groot deel van den adel voegde zich bij hen, en voornamelijk vonden zij eenen steun in den keizer."

Men ziet hieruit, de schrijver geeft een uitvoerig en duidelijk tafereel van den tijd en de toestanden, die hij wil schetsen. Het komt ons evenwel voor dat de geachte schrijver de XIV[e] en XV[e] eeuw te vlugtig behandelt. Het is waar hij geeft er in de voorrede de oorzaak van op. Doch omdat men in die eeuwen, medegesleept door de herinneringen aan het heidendom, zoo als hij zich uitdrukt, afwijkt van den waren weg der Beschaving, kunnen wij daarin nog geen afdoende reden zien, dat bij de uitgebreide behandeling van de betrekking tusschen Katholicismus en beschaving, de schrijver slechts ter loops het tijdperk mag behandelen, waarin men voor de beschaving een weg zocht te banen, die van het Katholicismus afweek. Ons dunkt dat het waarom van die gedeeltelijke scheiding tusschen het

Katholicismus en de beschaving, die tot dusverre hand aan hand waren gegaan, duidelijker en uitvoeriger moet worden verklaard, dan hier geschied: wij willen ons oordeel over dit punt gaarne opschorten, tot dat de volgende deelen, waarin de schrijver welligt gelegenheid vindt op dit punt terug te komen, het licht hebben gezien. Overigens is dit de eenige bedenking, die wij op de behandeling van het schoone werk te maken hebben; op eenige ondergeschikte punten echter houde de schrijver ons een paar aanmerkingen ten goede. Zijn werk heeft een polemische strekking, en terwijl hij zijn denkbeelden met gloed en kracht verdedigt, verzuimt hij nergens de valsche oordeelvellingen van de halstarrige tegeningenomenheid en der kwade trouw te wederleggen. Maar juist omdat hij dit overal op zijn plaats, in den warmen en toch waardigen toon der overreding doet, en nu en dan teregt de stem der verontwaardiging laat hooren, ontsiert het sommige anders voortreffelijke plaatsen, dat hij midden in zijn lofredenen een ironischen zijsprong doet. Op blz. 245 bijv. is het stuitend dat hij, met het oog op de smaders der kloosterlingen, na een schoon tafereel van den arbeid der monniken te hebben gegeven," uitroept: »Die luije en domme monniken!!" en dan weder met zijn lofrede doorgaat. Die tusschenzin kon zeer goed gemist worden, of althans naar het slot van het hoofdstuk overgeplaatst, waar hij de noeste kloosterlingen tegen hun lasteraars in bescherming neemt. Hier en daar hebben wij ook op eenige onnaauwkeurigheden te wijzen. Op blz. 291 onder anderen, zegt de schrijver, sprekende van de Xe en XIe eeuw: »toen echter scheen het *grootste deel* der geestelijkheid afgeweken te zijn van den weg dien het moest betreden," en zes bladzijden later: »van daar dan ook dat het nog gezond gebleven gedeelte der geestelijkheid (en zulks was, dank zij God! *het grootste gedeelte*) zich met mannenmoed verzettede," enz.

Zoo wij deze aanmerkingen op ondergeschikte punten maken, het is alleen om geheel en al ons regt te behouden tot het uitspreken onzer overtuiging, dat het werk van den heer Nuyens ons een voortreffelijk beredeneerde geschiedenis der beschaving, zoo als zij door het Katholicismus werd voortgebragt en onderhouden, toeschijnt. Eerst wanneer de volgende afleveringen verschenen zijn, zal men den ganschen zamenhang kunnen overzien en een oordeel over het geheel uitbrengen. Zoo echter de afleveringen ter perse, beantwoorden aan die, welke reeds het licht zien — en er is geen rede om dit in twijfel te trekken — kan dat oordeel niet anders dan allergunstigst zijn.

Gisteren is door de firma L. M. Bisschoffsheim alhier uitgegeven het prospektus tot oprigting der Nederlandsch-Hanoversche Spoorweg-Maatschappij, welke bestemd is, om ons land in dadelijke gemeenschap te brengen met Noord-Duitschland.

Het kapitaal is groot ƒ4,800,000, maar kan later tot ƒ6,000,000 worden vergroot. De aandeelen zijn van ƒ1000 en kunnen ook in halve van ƒ500 worden gesplitst. Reeds is er voor 13 ton ingeschreven.

Deze inschrijvingen zijn geschied door de Nederlandsche Handelm. voor ƒ100,000, door de stad en de ingezetenen van Enschede ƒ300,000, door de stad Osnabruck ƒ100,000 en, door de leden van den raad van administratie te zamen ƒ800,000.

Het is te wenschen, dat deze onderneming, welke voor de welvaart van het vaderland zoo aanzienlijke voordeele belooft, zonder buitenlandsche hulp moge worden tot stand gebragt. (*H.*)

Dr. Bruhns te Berlijn heeft den 18den dezer een komeet ontdekt, welke bijna even groot en helder scheen als de komeet van Arrest bij zijne ontdekking. De komeet bevindt zich thans in het sterrebeeld van den Ram.

Men leest in de *Middelburgsche Courant*:

»Naar men zegt, moeten er in den boezem der te 's Hage, onder voorzitterschap van den heer d' Engelbronner, gevestigde afschaffings-inrigting oneenigheden zijn ontstaan, die reeds tot veel geschrijf hebben aanleiding gegeven en waaromtrent eerstdaags eene brochure het licht ziet. De sekretaris van het bestuur heeft zijn ontslag uit die betrekking genomen, op grond, zoo men zegt, van dusterheden, die hij in de administratie en boekhouding van die inrigting zoude ontdekt hebben."

Men schrijft uit 's Hage aan de *Amst. Cour.*

»Het vertrek van prins Hendrik, dat, zoo als ik u onlangs schreef, op 21 (gisteren) bepaald was, is plotseling tot na Paschen uitgesteld. De postpaarden waren reeds besteld, ik kom welligt nader hier op terug."

Bij den Minister van Finantien is ontvangen een koepon ten laste van Oostenrijk, groot ƒ30.90 door een Roomsch-Katholiek pastoor, onder het postmerk Valkenswaard, tot voldoening van aan 's Rijks schatkist verschuldigde gelden ingezonden.

LEEUWARDEN, 22 Maart. De vorige week is te Oldeberkoop, gemeente Ooststellingwerf, door den onbezoldigden jagt-opziener H. van der Woude een gansarend geschoten, die niet minder dan $8\frac{1}{2}$ voet vlugt had. In de vorige week zijn in de gemeente Gaasterland 5 dergelijke arenden geschoten, welke echter niet die buitengewone grootte hadden.

ASSEN, 21 Maart. Het hof van Drenthe heeft wederom twee kolonisten uit Veenhuizen, wegens het schrijven van brandbrieven, den een tot vijftien jaren en den ander, onder verzachtende omstandigheden, tot zes maanden detentie veroordeeld.

ALKMAAR, 22 Maart. Ter kaasmarkt van den 20n dezer waren aangevoerd 65 stapels kaas, wegende te zamen 12605 Ned. ℔. De prijs was: kleine hooikaas ƒ27; dito middelbare ƒ26 per 50 Ned. ℔.

MAASTRICHT, 20 Maart. Heden morgen werd de inschrijving in de stedelijke geldleening, groot ƒ75000, ter daarstelling eener gazverlichting voor stadsrekening geopend; reeds ten 10 ure bedroegen de inschrijvingen ƒ35000, welke later tot het bedrag van ƒ54,500, zijn opgeklommen, zoodat men reeds nu zich verzekerd houdt, dat de reeds zoo lang gewenschte verbetering der stadsverlichting weldra zal tot stand komen.

— 21 Maart. De inschrijvingen in de stedelijke geldleening ad. ƒ75000, hebben gisteren het cijfer van ƒ103,500 bereikt en zijn mitsdien denzelfden dag besloten.

— Gisteren avond is bij het station te Aken, de van Maastricht komende trein, tegen eenen zich aldaar bevindende spoortrein aangeloopen, waardoor de lokomotief *Limburg* verbrijzeld werd. Bij dit ongeval is een der konduktenrs zwaar aan het hoofd gewond en heeft een pruissisch beambte den neus gebroken. (*N. R. Ct.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 22 Maart. Er is hier volslagen gebrek aan staatkundige tijdingen van eenig gewigt. Pianelli en niet Pinelli is den naam van den officieuzen gezant, die beproeven zal de betrekkingen tusschen Napels en de westersche mogendheden weder te doen herleven.

— Er moet plan bestaan om een ijzeren spoorweg aan te leggen, die bestemd is om Konstantinopel over Weenen met Duitschland te verbinden en met Parijs en Londen over Triëst en Zwitsers.

— Uit eene goede bron vernemt men, dat de fuzie tusschen de Bourbons-takken geheel is opgegeven. De prinsen van Orleans hebben verklaard, alle betrekkingen met den graaf de Chambord te willen afbreken.

— Het huis hetwelk Napoleon I op St. Helena bewoonde en het graf dat geruimen tijd zijn stoffelijk overschot bevatte, zijn door bemiddeling van den graaf de Persigny door Frankrijk aangekocht. Het huis dat de eerste Keizer bewoonde, was in eene prachthoeve herschapen, het zal nu eene verandering ondergaan zijnen vroegeren bewoner waardig.

— De beroemde scheikundige Dufrénoy, direkteur der school voor den mijnbouw en inspekteur-generaal der mijnen is overleden.

— Berigten uit Napels van den 19 houden in, dat het officiële blad van den 16 de koninklijke besluiten behelst, waarbij magtiging wordt verleend tot de oprigting van eene vrijhaven en dokken in de hoofdstad, welke dokken op het strand Mergellina zullen worden aangelegd. Deze instelling, voegt het blad er bij, staat in verband met de uitbreiding van den oosterschen handel, het maken van den spoorweg van Tarente naar Rome en de doorgraving der landengte van Suez.

— Het officiële blad van Turijn meldt dat graaf Paar, zaakgelastigde van Oostenrijk, bevel heeft gekregen met zijne legatie Turijn te verlaten. De pruissische legatie is met de afdoening der loopende zaken van de oostenrijksche kanselarij belast.

ENGELAND.

LONDEN, 22 Maart. Ferruk-Kan is ten gehoore bij de Koningin toegelaten en heeft H. M. zijne geloofsbrieven overhandigd.

— De Koningin heeft den heer Shaw Lefevre, den afgetreden prezident van het Lagerhuis, het pairschap verleend met den titel van burggraaf Eversley of Heckfield.

— Uit Portsmouth wordt gemeld, dat de staf van het 90ste regement met 790 man bevel hebben ontvangen zich tot onmiddelijke inscheping aan boord van de *Himalaya* naar China gereed te houden.

— Thans is door aankomst van den *Fulton*, met tijdingen uit New-York tot 7 dezer, de boodschap van den nieuwen prezident der Unie in haar geheel bekend geworden. De boodschap heeft over het algemeen een goeden indruk gemaakt, omdat zij den stempel van eene loyale opregtheid draagt en eene liberale, verlichte en voorzigtige staatkunde belooft.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 22 Maart. De hofdrukkerij alhier heeft in 1856 uitgegeven een officieele statistiek der pruissische juries van 1855, door het koninklijk ministerie van Justitie opgemaakt. Deze uitgave onderscheidde voor het eerst de beschuldigden naar hunne godsdienst. Op blz. 10 wordt gezegd »onder de beschuldigden bevinden zich 4.743 evangelischen (Protestanten) en 3.246 Katholieken. Daar op de 16.923.721 inwoners van Pruissen 10.353.481 Protestanten en 6.327.167 Katholieken bevinden, krijgt men als uitkomst de middenterm:

1 beschuldigde op 2.183 Protestanten.
1 » » 1.949 Katholieken.

Bijgevolg behoort het grootste gedeelte der beschuldigden tot de katholieke godsdienst.

Uit deze afleiding van het pruissiesch ministerie van Justicie heeft men gevolgtrekkingen gemaakt, die in den hoogsten graad onjuist en onbillijk zijn. Meerdere bladen hebben zich gehaast aan te kondigen, dat de Katholieken meer booswichten leverden dan de Protestanten. Maar nu komt bij Fr. Regensberg te Munster een vlugschrift in het licht, dat duidelijk aantoont hoezeer men zich op dit punt vergist heeft. Dit werkje doet in de eerste plaats uitkomen, dat gezegde »statistiek" het onderscheid van godsdienst wel opgeeft voor de beschuldigden, maar niet voor de veroordeelden, hetgeen de zaak omkeert. De schrijver bewijst vervolgens met cijfers dat het getal der beschuldigden die later veroordeeld zijn bij de Protestanten, de helft sterker is dan bij de Katholieken.

Wat hoofdmisdaden aangaat, vindt men een beschuldigde op 7.596 Protestanten en een op 10.156 Katholieken, en om op de veroordeelde terug te komen, zoo heeft men in de katholieke Rijn-provinciën en Westfalen in 1855 100 gevonnisd op een zeker getal inwoners, tegen 202 op hetzelfde getal in de protestantsche provinciën Pommeren, Saxen, Brandenburg en Pruissen.

Wat de veroordeelingen tot straffen voor vijf jaren en daarboven aangaat, vindt men op een gelijk getal inwoners 100 Katholieke en 225 Protestante gevonnisden. In Westfalen, dat grootendeels katholiek is, heeft men één veroordeeling tot het verbeterhuis op 12,282 en een veroordeeling tot 5 of meer jaren gevangenis op 39.078 inwoners terwijl in het distrikt Hamm in overgroote meerderheid protestant eene veroordeeling, tot het verbeterhuis plaats vindt op 4.064 en een tot vijf jaren opsluiting en meer op 10.212 inwoners. Het distrikt Aken, waar de meeste protestanten wonen telt een veroordeelde tot het verbeterhuis op 16.342, en een veroordeelde tot vijf jaar en meer op 60.326 inwoners, terwijl voor het distrikt Elberfeld waar bijna geen katholieken zijn, de verhouding staat in het eerste geval een veroordeelde op 5.589 bewoners en in het tweede een op 20.058. Aan welke zijde is nu het grootste getal niet van *beschuldigden* maar van *schuldigen*?

— De Koning heeft aan den graaf v. Rochow, die gelijk men zich zal herinneren den heer v. Hinckeldey in een tweegevecht heeft gedood, gratie verleend van zijn overigen straftijd. De heer v. Rochow heeft negen maanden op de vesting te Maagdenburg als gevangene doorgebragt.

STADSNIEUWS.

In de 232ste Staats-Loterij zijn in de 1e Klasse bij de 1e trekking prijzen van ƒ1000 of daarboven te beurt gevallen aan No. 21958 ƒ5000, No. 16298 en 4866 ieder ƒ1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 24 Maart.

BEVALLEN (19 Maart): M. E. Möller, geb. Rietveld, Z.
OVERLEDEN (18 Maart): F. C. van Tongeren, 39 j.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 23 Maart. Belg. leen. $2\frac{1}{2}$ pc. $56\frac{1}{8}$; Obligatiën 3 pc. —; id. 4 pc. $98\frac{7}{8}$; Spanje 1—3 pc. $24\frac{1}{2}$, Binnenl. 3 pc. $38\frac{1}{2}$; Romeinen 5 pc. 89; Oostenrijk Met. 5 pc. $80\frac{1}{8}$; id. Nap. 5 pc. 82.

PARIJS, 23 Maart. Fransche $4\frac{1}{2}$ pc. 93.50; 3 pc. 70.75; $1\frac{1}{2}$ pc. Spanje 25; 3 pc. id. 39, 5 pc. Met. —; Rom. Leen. $89\frac{1}{2}$.

MADRID, 20 Maart. 3 pc. Schuld 39.90, id. $1\frac{1}{2}$ pc. 25 90.

LONDEN, 23 Maart. Cons. $93\frac{1}{2}$; Spanje buit. 3 pc. $41\frac{1}{4}$; id. $1\frac{1}{2}$ pc. $25\frac{1}{4}$; Rusl. 5 pc. 107; id. $4\frac{1}{2}$ pc. $97\frac{1}{2}$; Holl. 4 pc. 99; id. $2\frac{1}{2}$ pc. $65\frac{1}{2}$; Sard. 5 pc. $90\frac{1}{2}$; Braz. 104; Peru $4\frac{1}{2}$ pc. $77\frac{1}{2}$; Gren. uitg. $6\frac{3}{4}$; id. werk. $23\frac{1}{2}$; Mexiko 3 pc. $23\frac{1}{4}$; Portugal 3 pc. $44\frac{1}{2}$; Ecuador 15; Venezuela 38; Wissel op Amst. —.—; Hamburg —.—.

WEENEN, 23 Maart. Met. 5 pc. $83\frac{1}{2}$; id. $4\frac{1}{2}$ pc. $74\frac{1}{8}$; Bank-Aktiën 1020; Credit Anst. 267; Wissel op Londen 10.08; Amst. —; Parijs —; Goud —; Zilver —.

BERLIJN, 21 Maart. $3\frac{1}{2}$ pc. Pr. Staatsch. —; 5 pc. Rusland 106; id. $4\frac{1}{2}$ pc. —; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. $18\frac{1}{4}$; Amst. kort 142; Hamb. $150\frac{1}{4}$; Petersburg 105.

BERLIJN, 23 Maart. $3\frac{1}{2}$ pc. Pr. Staatschuld —; $4\frac{1}{2}$ pc. Rusland —; id. 5 pc. 106.

HAMBURG, 23 Maart. Spanje $1\frac{1}{2}$ pc. —; id. 3 pc. $21\frac{1}{2}$; Rusl. 5 pc. 101; $4\frac{1}{2}$ pc. 90; 3 pc. Mexikanen $10\frac{7}{8}$; Noord-Duits. bank $96\frac{1}{2}$; Wissel op Londen 3/m. —.—; id. kort —.—; Amst. —.—.

FRANKFORT, 23 Maart. 5 pc. Met. $80\frac{1}{4}$; $1\frac{1}{2}$ pc. Spanje

binnenl. 24⅞; id. 3 pc. —; Wissel op Londen 3/m. 118½; Parijs 93⅝; Weenen 115½; Amsterdam —.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 55⅝	Livorno	2/m.	f 39½
„	zigt	„ 55⅞	Napels	„	„ 83½
Bordeaux	2/m.	„ 54¾	Petersburg	„	„ 1.82
„	zigt	„ 55⅝	Weenen	6/w.	„ 34
Madrid	3/m.	„ 238	Augsburg	„	„ 35 5/16
Cadix	„	„ 240	Frankfort	„	„ 98⅞
Seville	„	„ 237	Hamburg	2/m.	„ 35
Bilbao	„	„ 237	„	zigt	„ 35 5/16
Lissabon	„	„ 40	Londen	2/m.	„ 11,65
Porto	„	„ 40	„	zigt	„ 11,77½
Genua	2/m.	„ 45½	Rotterdam		

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		21 MAART 4½ u.	gebl. 23 MAART	4½ u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à 2½ pCt.	2½	63¾	63⅝	63¾	63⅝
Dito Dito	3	76 5/16	76½	76 5/16	
Dito Dito	4	96	95⅞	95⅞	
Overzeesche Bezittingen	4				
Amortisatie-Syndikaat	3½	90⅛			
Actien Ned. Bank	4				
Handel-Maatschappij	4½		139	139½	189⅝
Maatschappij van Weld.	4				
Oblig. Rijn-Spoorweg	4½				
Dito Hollandsche dito					
Obligatiën	4½				
België, Certifikaten	2½	52¼	52½		
Dito *Rothschild*	2½	52⅜	52½		
Frankrijk, Obligatiën	3				
Spanje, Onbep. Stukken	1¼	24⅝	24 11/16	24⅞	
Dito	3		42	42¼	
Binnenlandsche	3	38 1/16	38¼	38 5/16	38½
Coupon Bewijzen			6½		
Amortisable Schuld					
Portugal, te Londen	3	45¼	44 15/16	45	44 15/16
Dito Uitgestelde		24¾			
Rusl., bij *Hope en C°.*	5	104	103¾	104	
Dito A°. 1828—1829	5				
Negot. 1831 en 1833	5		92⅜		
Inschr. bij *Stieglitz*, 5e Serie	5		94½		
Dito idem 6e	5	96¼	96 5/16	96¼	
Certifikaten te Hamburg	5				
Dito dito te Londen	4½	95⅛	95		
Dito dito *Hope en C°.*	4	84¼	84¼	84⅜	
Dito *Stieglitz*	4	84	84	84¼	
Dito 5e Serie	4				
Dito in Zilver	6				
Inschr. op 't Grootboek	6				
Dito Certifikaten	6				
Polen, Aand. met Lot. fl. 500					
Schatkist-Obligatiën	4		77¾		
Oostenrijk, Metalliek	5	76⅜	76¼	76¼	76 5/16
Dito rente te Amsterdam	5	86⅞	86⅝	86⅞	
Dito Nationale	5	78 1/16	78	78¼	78¼
Dito	2½	39 1/16	39¼	39¼	39⅜
Weener Bank	5				
Dito	4		64		
Aand. met Loting fl. 250	f				
Nieuwe dito 1854			325½		
Pruiss. Aand. 1854	3½	211			
Napels, Cert. bij *Rotsch.*	5				
Denemarken, dito	5				
Louisiana, te Londen	5	99½			
Brazilië	5				
Dito 1843	5				
Mexiko, te Londen £100	3	2[illegible]	2[illegible]	22¼	
Dito Onbepaalde	3	2[illegible]	2[illegible]	22[illegible]	
Peru	4½				
Grenada, dito à £100	3½	21 15/16	21 11/16	21 15/16	
Dito Uitgestelde			6 11/16		
Ecuador	1		14⅞	14 15/16	
Venezuela, te Londen	4½				
Dito Uitgestelde			13⅝		
Amerika, Bank-Aktiën Cert.					
Dito Orig.					
Grieken, Bl. 1825	5				

N. Prost 43 9/16, ¼; Illin. 96½, ⅝; Prost 49½, 50¼; Roths. 109½; Russ. Sp. 134, 135½; Gren. onb. 21 11/16, 15/16.

Met uitzondering der spaansche en portugeesche fondsen welke prijshoudend waren, verkeerde de overige buitenlandsche fondsen in eene flaauwere stemming.

Schaarschte het Geld: Beleening 4 pCt., Prolongatie 3½ pCt., Diskonto 4½ pCt.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIËN.

Metalliek	f 28,47½ a —	Pruissische	f 34⅝ a —
Napelsche	- 25,80 „ —	Spaansche	- 2,37 „ —
Div. in £St.	- 11,67½ „ —	Hamb. Russ.	- 36 „ —
Eng. Russen	- 11,89 „ —	Russ. in Z. R.	- 36⅝ „ —
Fransche	- 55¼ „ —	Pools. in „	[illegible] „ —
Belgische	- 55⅝ „ —	„ „ Fl.	- [illegible]27½ „ —

Nationale Metalliek f 29.50. Buitenl. Spanje f 54⅝ per Fr. 120.

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à f 10 per Stuk	f 9,70	à 9,80
Oude Gerande Dukaten	„ 5,55	„ 5,65
Wigtige Souvereinen	„ 11,70	„ 11,80
„ Pistolen	„ 9,55	„ 9,65
Stukken van 20 Francs	„ 9,30	„ 9,40
Baren Goud en Specien à f 1442,60 per Ned. ℔ fijn	10¼	a 10¾ pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters per Stuk	f 2,55	à 2,60
Stukken van 5 Francs	„ 2,33	„ 2,36
Brabandsche Kroonen	„ 2,65	„ 2,70
Fransche	„ 2,30	„ 2,35
Pruissische Daalders	„ 1,73	„ 1,76
Zilver 1000 à 980	f —,—	„ —,—
„ 900 „ 700	„ 104,20	„ 104,70

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 24 Maart.

AFLOOP DER VEILING van 238,235 Balen JAVA en 1,381 Balen PADANG KOFFIJ, gehouden door de Nederlandsche Handel-Maatschappij, 23 Maart 1857.

Monst.				Cents.
N°. 1	3000	Balen	bruin	46 a —
2	3500	„	hoog geel	43½ a —
3	3650	„	geel	41½ a —
4	5286	„	blank Menado	40 a —
5	1148	„	geel Padang	40½ a —
6	12576	„	blank vrij grof, enkel BS.	37 a —
7	12357	„	blank, enkel BS.	37 a —
8	2720	„	groen, Spek-aard	39½ a —
9	10449	„	groen. W.-I. aard, iets bont,	37 a —
10	30624	„	groenachtig, iets ros	36½ a —
11	32059	„	ordinair groenachtig	36 a —
12	42698	„	ordinair bleek groenachtig	36 a —
13	9969	„	ordin. bont bleek groenachtig	36 a —
14	2083	„	vrij egaal graauw groen	37½ a —
15	19375	„	graauw	35 a —
—	8289	„	diverse sorteringen	— a —
			Liggende te Dordrecht.	
1	2152	„	mooi geel	44 a —
2	4351	„	ligt geel, enkel BS.	41 a —
3	11869	„	blank, enkel BS.	37 a —
4	3000	„	ordin. bont bleek groenachtig	37 a 37½
5	1230	„	groenachtig W.-I. aard	37 a —
6	3595	„	ordinair ros groenachtig	36 a —
7	1919	„	bont Demerary-aard,	37½ a 38
8	4212	„	vrij donker graauw	34 a 35
9	9447	„	graauw	34½ a —
—	1042	„	diverse sorteringen	— a —

(*Alles verkocht.*)

GRAANMARKT.

Tarwe in een doen: 127, 129 ℔ n. wb. Poolsche f 403, f 430; 127 ℔ j. b. dito f 366, 375; 128 ℔ n. Gelders. f 335; 114 ℔ Vriessche f 230.

Archangel Rogge bij partijen f 3 hooger; overige soorten onveranderd: 126 ℔ Amerik. f 236; 120 ℔ n. Munst. f 218; 122 ℔ n. Inlands. f 224; 118, 120 ℔ Archangel f 224, 230; 118 ℔ dito f 222 aan de Zn.; 117, 119 ℔ Petersburger f 217, f 223; 140/2, 142/2 ℔ n. Inl. f 203, 208.

Garst prijshoudend: 100 ℔ Mannheimer f 235; 106, 107, 108 ℔ Knobbe f 200, 203, 206; Zeeuwsche Winter f 190.

Boekweit in een doen: 118 ℔ Amersf. f 255; 118 ℔ Holst. f 250.

Op 9 vaten Olie in April ek. 91; Sept., Oct. en Nov. ek. 78½ £. *Lijnzaad.* een doen: 106/7 ℔ Riga f 350; 112/13 ℔ Odessa f 425; 114/15 ℔ Berdianski f 441½. *Raapolie* op 6/w. f 53½; Vliegend f 52; 1° Mei ek. f 52½; Sept. f 47; Oct. f 46½; Nov. en Dec. f 46½. *Lijnolie* op 6/w. f 43¾; Vliegend f 42½; 1° April ek. f 42½; Mei ek. f 42½; Sept., Oct., Nov. en Dec. f 42½. *Hennepolie* op 6/w. f 50½; Vliegend f 49½.

ROTTERDAM, 23 Maart. Tarwe. Puike Zeeuwsche, Vlaamsche en Overm. f 344, 363; Middelsoort dito f 290, 320; Blaauwe dito f 261, 282; Zomer dito f 280; 1800 — 160, 160/2 ℔ Hoogl. Kleefs. f 375, 390; 158, 160/2 ℔ Bovenl. Ris f 340, 345. — Rogge. Zeeuwsche en Vlaamsche f 213, f 222; Noordbrabandsche f 198, 210. — Garst. Zeeuwsche en Vlaamsche Winter f 20[illegible], 216; Zomer f [illegible], f 201. — Haver. Zeeuwsche en Polder Korte f [illegible], [illegible] dito [illegible] 102, [illegible]; Ligte dito f 93, 96. — Boekweit. Noordbrabandsche en 140/2 ℔ f 24[illegible], 250, [illegible] f [illegible]8; Rijnsche f 250; Holsteinsche f 246; Bordijker f 255. — Boonen. Walchersche Witte f 395, 410; Zeeuwsche dito f 320, 348; Walchersche Bruine f 313, 335; Zeeuwsche Bruine f 228, 283; Zeeuwsche Paardeboonen f 186, [illegible]; Duiveboonen f 207, f 216. — Erwten. Walchersche Blaauwe f 243, 258; Zeeuwsche dito f 210, 225; dito dito groote f 222, 243; dito Witte f 250, 260; dito Graauwe f 252, 282; Geldersche dito f 318, 378. — Koolzaad zonder kooplust; mooi Fransch tot 84 £ geveild. — Inlandsch Hennepzaad f 260 a 270. — Kanariezaad merkelijk hooger. Noteren f 14½ a 15. — Bruin Mosterdzaad f [illegible], 32; Geel dito f 16, 1[illegible] per Mud. — Raapkoeken f 80 a 85. Lijnkoeken zachte f 130 a [illegible], f [illegible]00 a [illegible]10, per 1000 St.

Ter Beurze is verkocht: Tarwe 160, 161/2 ℔ Hoogl. Kleefsche f 370, 373, f 380. — Rogge. 143/2 ℔ Archangel [illegible] — 125/2 ℔ Oldammer Winter f 198, 200. — Koolzaad. Fransch 83 £.

SCHIEDAM, 23 Maart. Rogge verkocht: 143/2 ℔ Archangel f 240 kt.; 140/2 ℔ Reval f 250 3/m. — Gerst: 136/2 ℔ Saal f 242 kt.; 125/2 ℔ Oldammer Winter f 198 kt., f 200 6/w.; 1[illegible]/2 ℔ St. Petersburg f 23[illegible] 6/w. — Moutwijn f 24,[illegible]; Jenever f 27,25; Amst. Proef f 28,50, per ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

ANTWERPEN, 23 Maart. *Granen* met onbeduidenden handel. Inl. Rogge met verkoopers a f 7⅝ p. 70 k°. Roode Inl. Tarwe f 13[illegible] a f 13[illegible] p. k[illegible]. Fransche Gerst a [illegible] per 6[illegible] k°. Zeeuwsche Winter op [illegible] gehouden. — Van St. Domingo *Campeche-hout* zijn tot gesouteneerde prijs verkocht. 140/m k°, ex *Vulture*, en van *Harst* 200 vs. bruine Amer. a f 2¼.

CONSTANTINOPEL, 12 Maart. *Granen* zonder handel en lager: harde Taganrog Tarwe, P. 54 a 58, andere sorten P. 39 a 44; zachte Roeli en Bargas Tarwe P. 32 a 38. Donau Gerst P 14 a 15. Mais P. 24 a 25. Voorraad 300/m chilos harde en zachte Tarwe en 80/m chil. Gerst. — *Suiker* en *Koffij* weinig gesouteneerd door de vele aanvoeren.

SAVANAH, 27 Feb. *Katoen.* Middl. 13 a 13⅛. — *Rijst* levendig gevraagd en 320 Tierc, gedaan van $. 3⅝ a 3⅞ p. 100 ℔. — *Koers* op Londen 7½ a 7¾ % premie. — *Vracht* naar Liverpool met eng. schepen 5/16 a 11/16 d.

MOBILE 3 Maart. *Katoen.* De laatste 3 dagen aangevoerd 5800 bn., middl. 13⅛ c.

CHARLESTON, 3 Maart. Verkocht 2000 bal. (katoen) tot volle prijzen.

WILMINGTON, 4 Maart. *Terpentijnolie* stil en 3 c. p. gallon lager met verkoop van 1538 vaten van 46 a 44 c. — *Harst.* In N°. 1 gingen 1255 vs. af, van $. 2.75 a 3.75 p. vaatje. *Vrachten.* Harst naar Liverpool 50 c. en 60 c.

NEW-ORLEANS, 28 Febr. Vergelijkende Staat der Katoenprijzen gedurende de 3 laatste jaren op heden:

	1857.		1856.		1855.	
Inferior	8	9¾	5	6¾	4	5¼
Ord. à good ordinary	10	10¾	7½	8¼	6¼	7¼
Low middling	12¼	13½	8⅝	8⅞	7½	7⅝
Middling	12⅞	13	9⅛	9⅜	7⅞	8⅛
Good middling	13⅛	13¾	9⅞	10⅜	8¾	9
Mid. fair	13⅝	13½	10¼	10½	9¼	—
Fair	13¾	—	11	—	10	—
Vracht naar Liverpool	15/32 d.		⅝ d.		15/32 d.	
Wisselkoers	7½	8 pc.	7½	8¾ pc.	8	9 pc.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

HELVOET, 22 Maart. Kool, Vooruit, Batavia, l. v. Brouwershaven. - Ritzes, Geertruida Anne, Palermo.

UITGEZEILD:

TEXEL, 22 Maart. Visser, Thetis, Batavia.

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Geveild op Maandag 23 Maart, in het O.-Z. Heeren Logement.

1. Boerenhofstede en Erve, *de Vogelkooi*, in den Spijker- en Nesser-Polder, bij het Naarder Meer, groot b. 27.4630; f 14000, f 550, J. van Dijk. — 2. Dito, *Stadzigt*, aan het Naarder Meer, groot b. 10.9910; f 4600, f 16. — 3. Drie Kampen Wei- en Hooiland, Keverdijksche Polder, Gem. Naarden, groot b. 4.0190; f 2800, f 12. - 4. Twee Kampen dito, als voren, groot b 2 2830; f 1225; te zamen f 8053, f 50, Denzelfden. — 5. Een Perceel Land, aan het Naarder Meer, groot b. 5.0540; f 325, f 150, D. R van Dartelen. — 6. Drie Kampen Wei- en Hooiland, Keverdijksche Polder, Gem. Naarden, groot b. 3.3790; f 1425, f 100, A. M. Braskamp. — 7. Drie Kampen dito, als voren, groot b. 2.20; f 1050, Denzelfden. 8. Twee Kampen dito, als voren, groot b. 1.4640; f 475, f 80, E. H. Coers. — 9. Twee Kampen dito, als voren, groot b. 1 5180; f 725, J. van Dijk. — 10. Vier Kampen dito, als voren, groot b. 3.5790; f 1425, f 100, B. Langerhuizen. — 11. Drie Kampen dito, in den Keverdijkschen Polder, Gem. Muiden, groot b. 3.80; f 800, f 125, E. Heukensfeld Slaghek. — 12. Twee Kampen dito, als voren, groot b. 2.1870; f 425, f 90, H. J. van Ogtrop — 13. Eene Warmoezierderij, langs de Galgesloot, Gem. Naarden, groot b. 0.2960; f 725. - 14. Een Perceel Bouwland, aan den Amersfoortschen Straatweg, groot b. 0.6820; f 1025, f 225; te zamen f 1975, f 200, L. de Bull. — 16. Dito, Nes, A 296; f 3800, Opgehouden. — 17. Dito, Vinkenstraat, UU 888; f 2000, f 20, G. van Heelde. 18. Dito, Ridderstraat, N 251; f 875, f 25, H. Reijs. — 19. Dito, als voren, N 250; f 775, J. J. Geyzelaar. — 20. Huis, Tuin en Erve, Weteringstraat, BB 111; f 2700, J. C. Coers. — 21. Huis en Erve, Zeedijk, M 48, f 2775, f 10, Opgehouden. — 22. Dito, Achtergracht, Z 198; f 1450, f 25, A. Brinkman. — 23. Huis, Achterhuis en Erve, St. Anthonies Breestraat, C 32; f 6900, f 25, T. Sanders, Jr. — 24 Twee Huizen en Erven, Blandstraat, FF 351 en 352; f 1975. - 25. Zestien Huizen en Erven, het Hof van Parijs, als voren, FF 335 à 350, f [illegible]000 [illegible], f 8[illegible]0, M. E. Anne[illegible]. — 26. Huis, Tuin en Erve, [illegible]mmerdijk, UU 349; f [illegible]25, De[illegible]de Vriend. — 27. Huis en Erve, Tuinstraat, NN [illegible]; f 1800, Opgehouden. — 28. Huis, Tuin en Erve, Tuinstraat, NN 87[illegible]; f 85[illegible], [illegible]. — 29. Huis en Erve, Bloemgracht, MM 92; f 2800, f [illegible]0, F. Schutte. 30. Dito, Anjeliersgacht, OO 587; f 900, f 2. - 31. Drie Huizen en Erven, achter Pere. 30, Schayenmakersgang, OO 586, 585 en 584; f [illegible]0; te zamen f 15[illegible], f [illegible]0, G. Fikkert, Jr.

N°. 15 en 32 zijn niet geveild.

Advertentiën.

(4046) Heden overleed tot onze diepe droefheid, onze hooggeachte en teedergeliefde Neef, de Wel-Eerw. Zeer Gel. Heer WILLEBRORDUS HENRICUS FRANCISCUS SIMON, R. K. P. en [illegible], in den ouderdom van bijna 27 jaren, na voorzien te zijn van de H. Sacramenten der stervenden.

VOORHOUT, 19 Maart 1857.

J. C. BAUHUIZEN, Exec. Test.

Mede namens de Familie.

Inrigting voor Opvoeding en Onderwijs
te MEGEN.

De ondergeteekende brengt ter kennis van Ouders en Voogden, dat er thans gelegenheid bestaat, tot plaatsing van eenige Jongelieden, aan wien Onderwijs wordt gegeven in de Fransche, Hollandsche, Duitsche en Engelsche talen, Teekenen, Piano en hetgene verder tot eene beschaafde opvoeding behoort, tegen een zeer matig kost- en leergeld.

Informatiën zijn te bekomen bij den WEW. Heer Pastoor, den HWGeb. WEW. Heer A. L. Baron VAN BLOCKLAND en de EE. PP. Minderbroeders alhier.

J. H. HOFFMAN, Onderwijzer.

(3049)

(3045) Bij een R. C. Heel- en Verloskundige in Noord-Holland, bestaat eene buitengewoon beste gelegenheid tot plaatsing van een R. C. LEERLING in de verschillende vakken van Geneeskunde en aanverwante wetenschappen. Nadere informatien te bekomen, op *franco* brieven onder Letter L. aan de Boekhandelaars Gebr. VERMANDE te Hoorn.

(3000) Bij G. B. VAN GOOR, te Gouda, ziet het licht:

W. A. RUST,

SCHETS DER TECHNOLOGIE,

of Wetenschappelijke Beschrijving, Opheldering en Onderzoek van alle Technische Verigtingen, die den grondslag der gezamentlijke industrie uitmaken.
Ten gebruike bij Technologische lessen en tot zelf-onderrigt.

TWEEDE DRUK. *f* 3.60.

Dit Leerboek van den bekenden Berlijnschen Technoloog waarvan eene eerste aanzienlijke oplage, binnen weinig tijds, was uitverkocht, onderscheidt zich door vorm en inhoud, zoowel als door beknoptheid en volledigheid gunstig van alle bestaanden. Bij elk Technisch bedrijf is de natuurlijke gesteldheid der bewerkt wordende stof, de wijze waarop zij gewonnen en gebruikt wordt, duidelijk opgegeven, terwijl men door de eenvoudige schoone groepering der verschillende technische verrigtingen een gemakkelijk overzigt van het geheel verkrijgt. Een uitvoerig WOORD en ZAAKREGISTER aan het einde des Werks brengt den gebruiker gewis veel gemak en voordeel aan.

De Pillen van Holloway bezitten eene verbazende [illegible] Afschrift van eenen brief van JOHANNES ADRIANUS VAN DER WERF, te *Samarang*, aan den Professor Holloway. »Mijnheer! Sedert een aantal jaren leed ik aan eene trapsgewijs toenemende verzwakking, en was nabij om te bezwijken; ook verklaarden mijne geneesheeren dat er geene hoop op herstel was; tot ik eindelijk besloot uwe pillen te beproeven, en na dezelve vijf weken gebruikt te hebben, begon mijn toestand zeer te verbeteren; voorts na verloop van twee maanden was ik geheel hersteld.«

(*get.*) J. A. VAN DER WERF.

Doosjes Pillen à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20.50.

Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 7.05, *f* 13.85, *f* 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. ADAMA, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtsche-straat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij L. J. GROOTENDORST, depôthouder te *Utrecht*, G. VERHAART, depôthouder te *Prinsland*, en bij J. STRAATMAN, hoofd-depôthouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement*. (2592)

Te verkrijgen bij C. L. VAN LANGENHUYSEN te Amsterdam.

Manuel d'Archéologie Religieuse, Civile et Militaire, par J. Oudin, membre correspondant du Comité des arts et monuments. Troisième édition, avec un grand nombre de [illegible] gravées sur acier. 1 vol. in-8° . . . . *f* 2.00

Souvenirs de la Sicile, par M. le Cte de Forbin . . . . *f* 1.00

Episodes Littéraires en Orient par un ancien ministre plénipotentiaire auteur des souvenirs de l'orient et des vingts jours en Sicile, 2 vol. . . . *f* 6.00

Histoire du Pape Grégoire VII et de son siècle d'après les monuments originaux par J. Voigt, Professeur de l'université de Hall, traduite de l'allemand. Augmentée d'une introduction de Notes Historiques et de Pièces justificatives par M. l'abbé Jager, professeur a la Faculté de Théologie de Paris etc. etc., 2 vol. *f* 3.50

Histoire du Pape Innocent III et de son siècle après les Monuments originaux par Tr. Hurter, président du consistoire a Schaffouse, Traduction Nouvelle augmentée d'une introduction de Notes Historiques et de pièces justificatives, par M. M. l'abbé Jager et Th. Vial, 2 vol. . . . . . . *f* 7.50

Oeuvres Complètes de A.-F. Ozanam avec une notice par le R. P. Lacordaire, et une préface par M. Ampère, de l'académie française. Nouvelle édition ornée d'un beau portrait d'Ozanam. 8 vol. in-8 *f* 24.00.

Instructions Historiques, Dogmatiques et Morales sur les principales *fêtes* de l'église, Nouvelle édition, augmentée de plusieurs instructions et d'une méditation pour chaque jour de fête. 5 vol. gr. in-18 . . . . *f* 4.00

REVALENTA.

Mijne echtgenoote, welke sedert vele jaren aan de borst leed, werd in den aanvang van dit jaar zoo gevaarlijk ziek, dat ik haren dood te gemoet zag. Middelen, welke zich in andere gevallen van etterzakken heilzaam betoond hadden, weigerden hier volkomen hunne dienst, terwijl de zwakte dagelijks toenam. Op raad van eenen vriend in Hanover, even als ik doctor in de geneeskunde, die zich bij voorkeur met beoefenaars bezig hield, en die REVALENTA ARABICA sedert hare ontdekking vaak aanwendt, liet ik ze ook mijne vrouw gebruiken, en ik moet ingenomen bekennen, dat dit zoo verschillend beoordeelde middel mijne stoutste verwachting overtroffen heeft. Mijne vrouw herstelde van oogenblik tot oogenblik, hare zwakte verminderde langzamerhand, en nadat zij dit voedingsmeel gedurende zes weken gebruikt had, was haar toestand zoo in het oogloopend verbeterd, dat zij nog slechts enkele oogenblikken op den dag te bed behoefde te blijven. Reeds na 14 dagen was het zoo uitputtende nachtelijke zweeten opgehouden, het opgeven verminderde en de gezondheidstoestand en krachten mijner vrouw hadden zich weder geëvenredigd te zijn aan haren ligchaamsbouw, daar zij reeds gedurende eenige uren daags hare huiselijke bezigheden kan verrigten. Met dankbaarheid jegens het Opperwezen voor deze herstelling reken ik het mij tot pligt, de uitstekende werking der REVALENTA ARABICA in borstteering bekend te maken.

Maagdenburg, 16 Sept. 1853. Dr. GRIES.

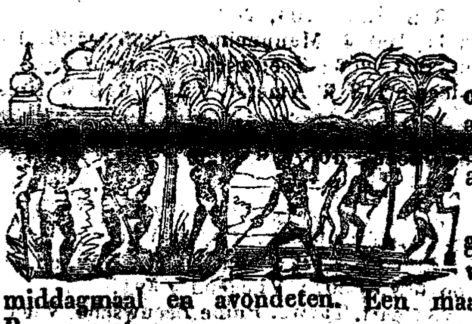

DU BARRY'S REVALENTA geneest volkomen al de volgende ziekten: Verstoppingen, maagkramp, maagpijn, hoest, aamborstigheid, diarrhaea, oprispingen, zuur, kolijk, zenuwziekten, stuipen, vloed, zinkings, slijm, aandoeningen der lever en nieren, hartkloppingen, hoofdpijn, duizeling, [illegible] rheumatische aandoeningen, griep, misselijkheid en braking.

Het is zonder tegenspraak de eenvoudigste en minst kostbare wijze van genezing. Gezond, voedend en krachtgevend kan zij alle andere spijzen vervangen. Men bereidt ze op verschillende wijzen voor ontbijt, tusschenmaaltijd, middagmaal en avondeten. Een maaltijd kost slechts 6½ a 10 Cents, naar gelang men eene groote of kleine Bus neemt. (3051)

De prijs is 87½ Ct., 2, 3½, 8 en 16 Guldens, in het VERKOOPHUIS en de bekende Depôts.

VERANDERING VAN WOONPLAATS

ten gevolge der Vergrooting van de Fabriek voor Gouden Borduurwerken en Kerksieraden.

JOSEPH-.A-A. VAN HALLE,

Eerste prijs op de Tentoonstelling van Brussel 1841 en 1847, van Londen 1851 en van Parijs 1855,

Bisschopsstraat, 3, thans overgebragt naar de Bergstraat, 90bis, tegenover het Postkantoor, nabij de St-Gudulekerk te Brussel.

SPECIALITEIT.

Men vindt in de Magazijnen van M. VAN HALLE voor een waarde van meer dan vier honderd duizend franken Kerksieraden, in alle prijzen en stof, ten dienste zoo van de rijkste hoofdkerken als voor de kleinste dorpskerken.

Goud- en Zilverlaken, zoowel echt als valsch, Fluweel van alle kleuren, Gallons, Franjes, Kwasten van alle prijzen.

Voor al de sieraden uit de Fabriek van den heer M. VAN HALLE afkomstig, blijft men borg, zoowel wat de waarde der stoffen en de zilveren en gouden borduursels betreft, als voor hunne bewerking. Zij kunnen uithoofde der billijke prijzen, met alle konkurrentie wedijveren.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.